

SOCIĀLIE TĪKLI

SATURA PUBLICĒŠANA UN KOPLIETOŠANA

Saturs

Ievads	3
Sociālie mediji.....	4
Sociālo mediju klasifikācija	4
Sociālie tīkli.....	5
Draugiem.lv - www.draugiem.lv	5
Reģistrēšanās portālā	5
Draugiem.lv pakalpojumi	6
Drošības pasākumi portālā Draugiem.lv	6
Facebook.com - www.facebook.com	7
Iespējas portālā Facebook.....	7
Drošības pasākumi portālā Facebook	8
LinkedIn - www.linkedin.com	10
LinkedIn piedāvātās iespējas.....	10
YouRock - http://yourock.jobs	11
Profili daudzās valodās	11
YouRock lietotāja profils	12
Meklēšanas iespējas darba devējiem.....	13
Twitter.com - https://twitter.com	13
Ziņojumu nosūtīšana	14
Drošības pasākumi Twitter.....	14
Instagram - https://instagram.com	15
Instagram lietošanas noteikumi	15
Lietotāja konta iestatījumi Instagram	16
Ask.fm - ask.fm	16
Ask.fm lietotāja profils	17
Sociālā saziņa pakalpojumā Outlook.com - www.outlook.com	18
Kontaktpersonu pievienošana no citiem tīkliem	18
Kopsavilkums - Digitālās identitātes pārvaldība un privātums sociālajos tīklos	21
Palīgmateriāli un avoti.....	23

Mācību materiāls **“Sociālie tīkli. Satura publicēšana un koplietošana”** ir izveidots projekta **TRANS E-scouts** ietvaros.

Materiālā ir iekļauta informācija par dažāda veida sociālajiem tīkliem, to izmantošanas iespējām, būtisku uzmanību pievēršot digitālās identitātes jautājumiem un sociālo tīklu izmantošanas noteikumiem.

Projekta **TRANS E-scouts** ietvaros materiāls izmantojams 2. modulī: *M2 E-prasmju veicinātāji - jaunieši apmācība*, kurā jaunieši tiek sagatavoti darbam ar senioru auditoriju, kā arī 3. modulī: *M3 Jaunieši - seniori - IKT prasmju apmācība*, kurā jaunieši kā pasniedzēji darbojas ar senioru auditoriju.

TRANS E-scouts ir Eiropas Savienības atbalstīts projekts, kura ietvaros paredzēta starppaaudžu sadarbība un kompetenču un prasmju apmaiņa. Projekta ietvaros jaunieši gūst pieredzi, strādājot kā IKT prasmju pasniedzēji senioru auditorijā. Savukārt seniori apgūst jaunas digitālās prasmes, kā arī nodod savu pieredzi jauniešiem, darbojoties kā padomdevēji.

Projektu līdzfinansē EK Mūžizglītības programma un tas tiek īstenots Horvātijā, Latvijā un Lietuvā.

[Vairāk par projektu](#)

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šis materiāls atspoguļo vienīgi autora uzskatus, un Komisijai nevar uzlikt atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkuru iespējamo izlietojumu.

SOCIĀLIE MEDIJI

Sociālie mediji ir cilvēku savstarpēja mijiedarbība, kurā viņi veido, dalās un/vai apmainās ar informāciju un idejām, caur virtuālu komunikāciju un tīkliem.

Sociālo mediju klasifikācija

Sociālo mediju tehnoloģijām ir dažādas formas: žurnāli, interneta forumi, blogi, sociālie blogi, sociālie tīkli, video un fotogrāfijas.

Kaplans un Heinleins (Kaplan and Haenlein) ir izveidojuši klasifikācijas shēmu, viņu rakstā Business Horizons (2010), ar sešiem sociālo mediju tipiem:

- Sadarbības projekti (piemērs - Wikipedia);
- Blogi and mikrobloki (piemērs - Twitter);
- Satura kopienas (piemērs - YouTube and DailyMotion);
- Sociālo tīklu mājaslapas (piemērs - Facebook, draugiem.lv);
- Virtuālo spēļu pasaules (piemērs - World of Warcraft);
- Virtuālās sociālās pasaules (piemērs - Second Life)¹.

Sociālie tīkli ir tīmekļa vietnes, kur, reģistrējoties un izveidojot savu individuālo profilu, ir iespējams sazināties ar citiem cilvēkiem (draugiem, radiem, skolas biedriem, paziņām)².

Mūsdienās **sociālie tīkli** piedāvā dažādus saziņas veidus:

- informācijas publicēšanu dienasgrāmatās un blogos,
- interešu grupu veidošanu,
- vēstuļu sūtīšanu,
- apmaiņšanos ar fotogrāfijām,
- audio un video failiem u.c.

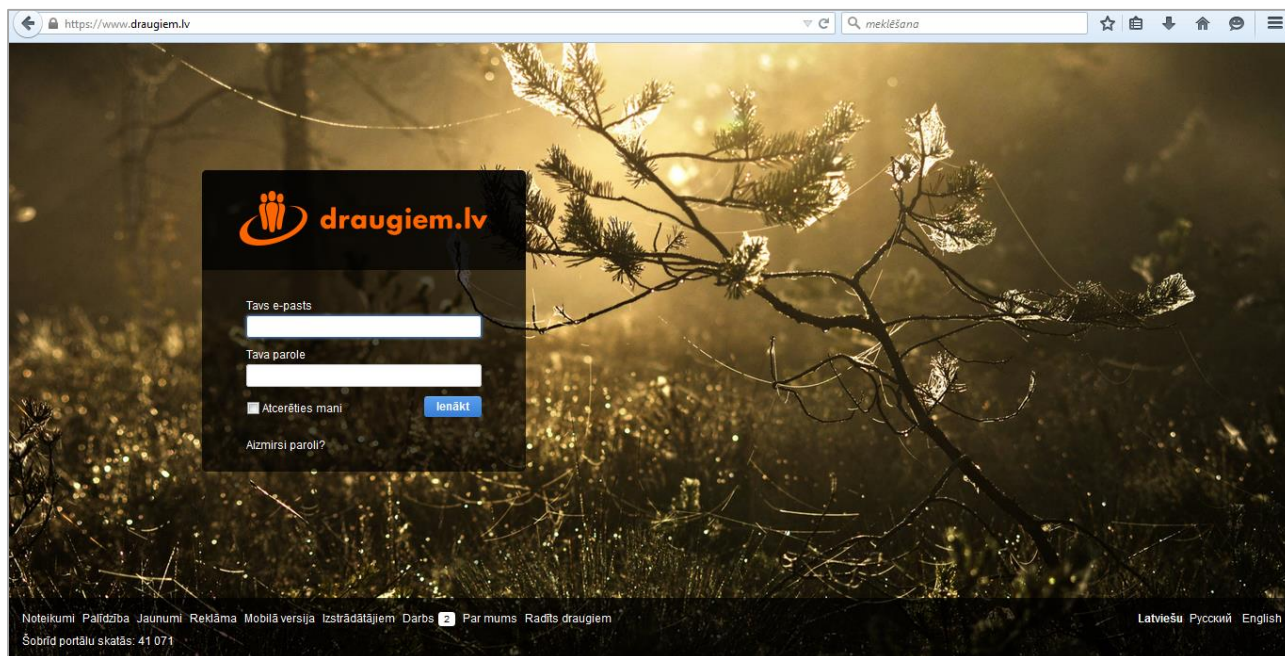
¹ http://lv.wikipedia.org/wiki/Soci%C4%81lais_medijs

² <http://www.drossinternets.lv/page/89>

SOCIĀLIE TĪKLI

Draugiem.lv - www.draugiem.lv

Draugiem.lv ir tiešsaistes sociālā tīkla tīmekļa vietne, kuru 2004. gada 24. martā radīja Lauris Liberts, Agris Tamanis un Mārtiņš Pikšens³.

Pēc izveidošanas draugiem.lv popularitāte strauji pieauga, un pēc 3 gadiem - 2007. gada pavasarī lietotāju skaits sasniedza jau 1 000 000⁴, no kuriem vairāk nekā puse bija interneta lietotāji no Latvijas.

Draugiem.lv portāls ir pieejams latviešu, krievu un angļu valodā.

Draugiem.lv ir pieejams gan datoru, gan [mobilo ierīču](#) - telefonu un planšetdatoru lietotājiem.

Reģistrēšanās portālā

Reģistrēšanās portālā atšķiras no vairums sociālo tīklu, jo to nevar uzreiz uzsākt ikviens, kurš vēlas. Lai varētu reģistrēties, ir jāpalūdz kādam no saviem draugiem, kuri jau izmanto šo portālu, lai uz e-pastu atsūta uzaicinājumu reģistrēties portālā.

Pēc uzaicinājuma saņemšanas ir jāaizpilda **reģistrācijas forma**, kurā jāieraksta savs e-pasts un jāizvēlas parole, lai turpmāk varētu pieslēgties portālam, pēc tam jāizveido savs profils.

Portāla apmeklētājiem ir pieejama plaša informācija par tā [lietošanas noteikumiem](#).

³ http://lv.wikipedia.org/wiki/Latvie%C5%A1u_valoda

⁴ <http://lv.wikipedia.org/wiki/Draugiem.lv>

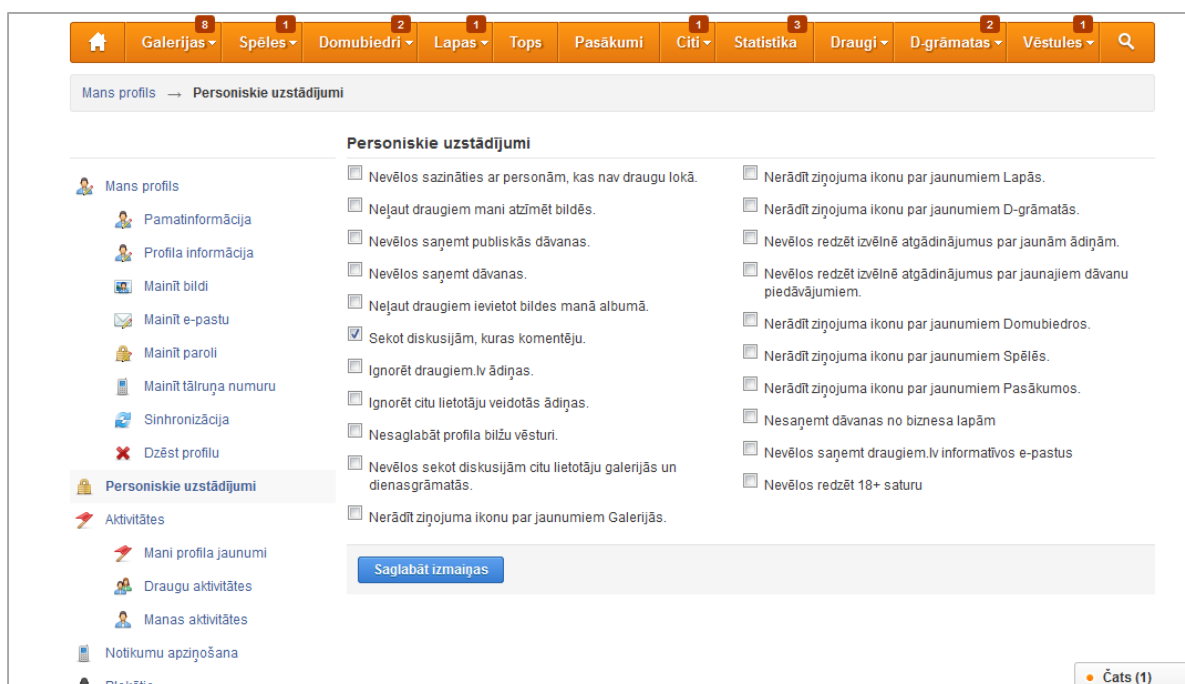
Draugiem.lv pakalpojumi

Portāla piedāvāto iespēju klāsts arī ir visai plašs - iespēja komunicēt ar citiem cilvēkiem, spēlēt dažādas spēles, sacensties ar citiem, veidot domubiedru grupas, lai apsriestu dažādus jautājumus, veidotu kopīgas galerijas, uzzināt par dažādiem pasākumiem, izveidot savu pasākumu, izvietot reklāmas, publicēt rakstus u.c.

Jāpiebilst, ka draugiem.lv **pakalpojumi ir gan maksas, gan bezmaksas**. Lai saņemtu maksas pakalpojumu, portāla lietotājam jāveic tā apmaksu saskaņā ar katra pakalpojuma noteikto cenu, kas norādīta, iekļaujot visus nodokļu maksājumus, apmaksai izvēloties vienu no pakalpojuma apmaksas veidiem.

Drošības pasākumi portālā Draugiem.lv

Izvēlēties kādu no **Draugiem.lv drošības līmeņiem** var klikšķinot uz **Vārds, uzvārds/Pamatinformācija**, kā arī **Vārds, uzvārds/Personiskie uzstādījumi**.

- Ir iespēja noteikt, vai vēlaties, lai jūsu profils būtu publisks vai tikai pieejams portālā reģistrētiem lietotājiem;
- Varat noteikt ierobežojumus sazināties ar jums personām, kuras nav jūsu draugu lokā;
- Iespējams neļaut sevi atzīmēt bildēs, kurās jūs esat redzams, bet kuras publicējuši citi;
- Ir iespējas liegt jūsu draugiem jūsu albumā ievietot fotogrāfijas bez jūsu ziņas;
- Varat izvēlēties nerādīt savu dzīves un atrašanās vietu;
- Jūsu **ierakstu dienasgrāmatā** ir iespējams graduēt pieeju katram konkrētam ierakstam, turpretī sadaļa **Runā** šādu iespēju neparedz.

Facebook.com - www.facebook.com

Facebook ir tiešsaistes sociālā tīkla tīmekļa vietne, kas tika atvērta 2004. gada 4. februārī. Brīvās piekļuves mājas lapas īpašnieks ir Facebook, Inc., kuras mītne ir Palo Alto, Kalifornijā ⁵.

2015. gada aprīlī Facebook ir pieejams **84 pasaules valodās**. Tas ir izmantojams gan datoros, gan mobilajās ierīcēs.

Lai reģistrētos, ir jāaizpilda **reģistrācijas forma**:

The screenshot shows the Facebook registration page. At the top, there's a navigation bar with the Facebook logo and a search bar. Below the navigation bar, there's a section titled "Facebook palīdz sazināties un dalīties ar cilvēkiem tavā dzīvē." (Facebook helps you connect and share with the people in your life). To the right of this section is the "Reģistrēties" (Sign Up) form. The form includes fields for "Vārds" (First Name), "Uzvārds" (Last Name), "E-pasts vai mobilā tālruņa numurs" (Email or mobile phone number), "Ievadi atkārtoti e-pastu vai mobilā tālruņa nu..." (Re-enter email or mobile phone number), "Jaunā parole" (New password), "Dzimšanas diena" (Date of birth) with dropdowns for "Gads" (Year), "Diena" (Day), and "mēnesis" (Month), and radio buttons for "Sieviete" (Female) and "Vīrietis" (Male). There's also a link to "Kāpēc man jānorāda sava dzimšanas diena?" (Why should I enter my date of birth?). At the bottom of the form is a green "Reģistrēties" button. The page also features a world map graphic with orange pins and blue lines connecting them, symbolizing global connectivity.

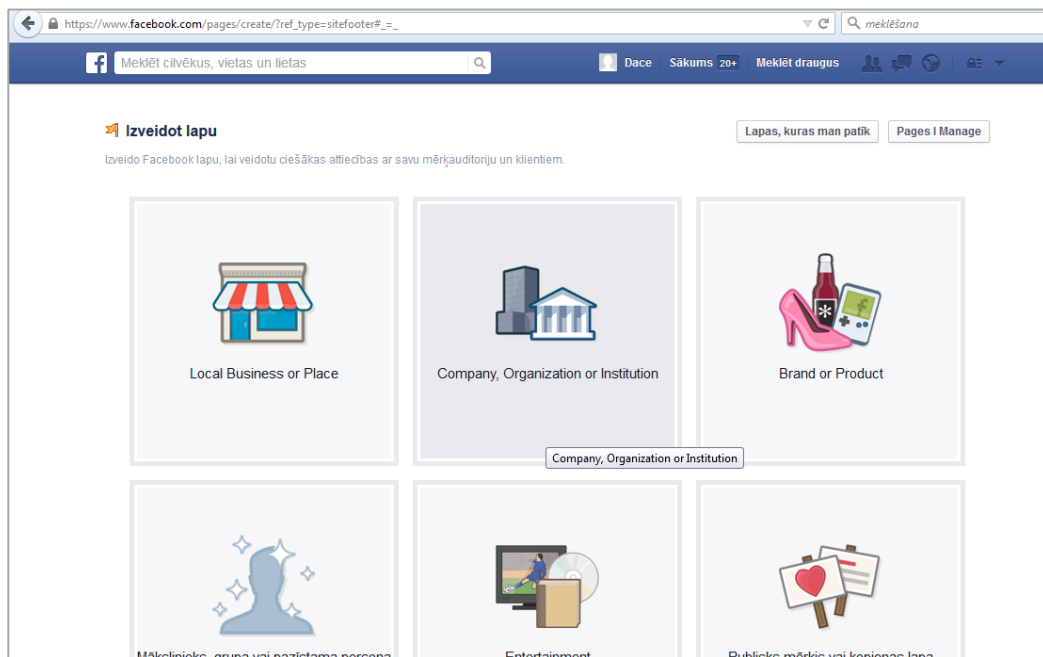
Iespējas portālā Facebook

Facebook.com ir sociālais portāls, kuru izmanto lietotāji no visas pasaules. Reģistrētie lietotāji vietnē var izveidot savu profilu, ievietot ziņojumus, dalīties ar informāciju gan teksta, gan foto, gan video formātā, kā arī ievietot komentārus par citu lietotāju publicēto informāciju, novērtēt to, spiežot pogu **Patīk (Like)**.

Facebook.com ir iespēja ļaut citiem apskatīt savu atrašanās vietu un kopīgot ar draugiem savu atrašanās vietu reālajā pasaulē, izmantojot pakalpojumu **Messenger**, rakstiski sazināties ar draugiem un ģimeni, neatkarīgi no tā, kur viņi atrodas, meklēt cilvēkus, spēlēt dažādas spēles.

Facebook lietotājiem piedāvā arī izveidot **reklāmas lapas**, lai reklamētu produktus un pakalpojumus.

⁵ <http://lv.wikipedia.org/wiki/Facebook>

Kā jebkurā sociālajā tīklā, arī Facebook ir savi [lietošanas noteikumi](#). Tajos ietverta informācija par lietotāju tiesībām un pienākumiem, drošības pasākumiem, reģistrēšanos un konta drošību, citu personu tiesību aizsardzību u.c. jautājumiem.

Drošības pasākumi portālā Facebook

Izvēlēties kādu no **Facebook** drošības līmeņiem var sadaļā **Privātuma iestatījumi un rīki**:

- **Publiski (Everyone)** - jūsu datus var redzēt pilnīgi visi neatkarīgi no tā, vai cilvēki būs reģistrējušies Facebook vai nē; šis ir visatklātākais un nedrošākais drošības līmenis - to labāk izmantot personīgajām mājas lapām/blogiem/uzņēmumu mājas lapām, kuru apmeklētību vēlaties veicināt;
- **Draugu draugi (Friends of Friends)** līmenī jūsu dati (konkrēti ieraksti, fotogrāfijas, biogrāfija un favorīti, kā arī ģimenes locekļi un attiecības) būs redzami tikai Facebook reģistrētiem lietotājiem, ar kuriem jūs saista vismaz viens kopīgs draugs;
- **Draugi (Friends)** drošības līmenis varētu likties vislabākais, jo paredz, ka jūsu datus redzēs tikai tie, kuri ir jūsu draugu sarakstā, taču problēmas var rasties, ja par "draugiem" tiek apstiprinātas personas, kuras dzīvē pazīstam attāli vai nemaz, tāpēc, apstiprinot šādas personas, kad ieslēgts šis drošības līmenis, mēs pat varbūt nemaz nenojautīsim, ka tagad šādam "nejaušam draugam" būs piekļuve, iespējams, kaut kad sen publicētai, visnotaļ privātai informācijai.
- **Pamata filtrs - ieteiktais (Recommended)** ir Facebook īpaši izstrādāts drošības līmenis, kurš graduē informāciju, kura būs redzama interneta lietotājiem, proti, personas, kuras nav reģistrējušās Facebook varēs redzēt jūsu vārdu, uzvārdu, fotogrāfijas un ierakstus uz "Sienas", biogrāfiju, ģimenes locekļus un attiecības; draugu draugi varēs redzēt iepriekš minēto informāciju un klāt vēl fotogrāfijas un video, kuros citi ir jūs atpazīnuši un atzīmējuši, bet kuras nav jūsu pašu publicētās fotogrāfijas, kā arī jūsu politiskos un reliģiskos uzskatus un dzimšanas dienu; draugiem būs iespēja redzēt visu iepriekšējo informāciju, kā arī komentēt jūsu ierakstus uz "Sienas" un ieraudzīt, kurā brīdī jūs esat pieslēdzies savam profilam; tomēr šis drošības līmenis nešķiet drošs, jo pārāk daudz personīgās informācijas ir pieejama cilvēkiem "no malas" jeb tiem, kuri nav Facebook lietotāji;

- visdrošākais liekas **Pielāgots** (*Customize*) līmenis, jo, izvēloties to, jūs pats varēsiet noteikt, kas tieši no jūsu personīgās informācijas Facebook būs redzams un kuriem cilvēkiem. Turklāt jūs varat izvēlēties atsevišķas personas savā draugu sarakstā, kurām ierobežot piekļuvi atsevišķām informācijas kategorijām vai gluži otrādi, paplašināt tās; visloģiskāk būtu piešķirt plašāku piekļuvi savai personīgajai informācijai tiem Facebook lietotājiem, kurus patiešām dzīvē pazīstat ne vienu gadu vien un kuriem tiešām uzticaties, bet visiem pārējiem pakāpeniski samazināt šo piekļuvi.

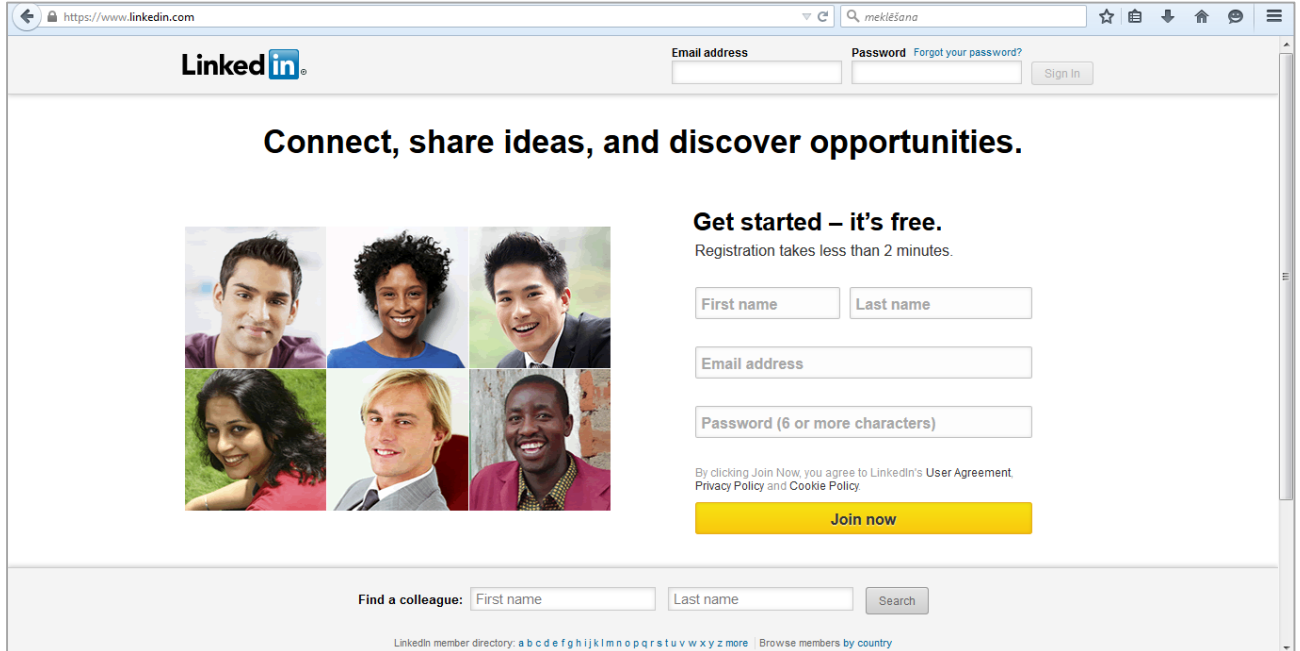
Ko būtu vēlams zināt par informācijas drošību Facebook:

- Šobrīd aizvien populārāka kļūst **Like pogu** ievietošana gan dažādos blogos, kā arī interneta portālos (piemēram - DELFI, tvnet.lv, ir.lv), tāpēc atcerieties, ka ikreiz, kad jūs atzīmējat **Patīk** kādam rakstam vai interneta vietnei, pastāv iespēja, ka informācija par jums publiski var parādīties visiem pārējiem, kuri redz personu sarakstu pie šīs **Like pogas**;
- Līdzīgi ir, ja savā Facebook profilā pārpublicējat saiti uz kādu rakstu, kas publicēts kādā interneta vietnē. Ja nevēlieties, lai saite uz jūsu Facebook profilu parādās ārpus Facebook, ieteicams izvēlēties kādu no **saišu saīsināšanas vietnēm**, piemēram, www.goo.gl vai ej.uz. Saišu saīsināšanu var veikt ļoti vienkārši - iekopē konkrēto saiti vietnē esošajā ailē, tā tiek saīsināta, un Facebook varat publicēt jau saīsināto saiti.
- Pievērsiet uzmanību tam, ka jūs varat kontrolēt, vai bez jūsu atļaujas kāds drīkst jūs atzīmēt citu cilvēku Facebook publicētās fotogrāfijās un video;
- Facebook piedāvā virkni dažādu **mikro programmiņu** (*Applications*), kuras jūs varat pievienot savam profilam, taču atcerieties, ka ik reizi pievienojoties šādai programmai, jūs atļaujat tai piekļūt zināmiem datiem (parasti, kad vēlieties pievienoties, šīs programmas pieprasa piekļuvi konkrētai informācijai no jūsu profila) un bieži vien pat publicēt informāciju jūsu vārdā;
- Savā Facebook profilā, tāpat kā jebkurā citā savā sociālā tīkla profilā, ieteicams nublicēt informāciju par laika periodiem, kad neatradīsities mājās, nublicēt fotogrāfijas, kurās attēlots jūsu mājoklis, ja vien jūsu draugu saraksts 100% nesastāv no cilvēkiem, kurus ikdienā pazīstat personīgi un par kuru uzticamību esat 100% drošs u.tml.

LinkedIn - www.linkedin.com

LinkedIn ir lielākais un ietekmīgākais profesionālais sociālais tīkls (professional networking site), kas mūsdienās iegūst arvien lielāku popularitāti.

Savu darbību tas uzsācis 2003. gadā. Šobrīd (2015. gada aprīlī) LinkedIn reģistrējušies **347 miljoni cilvēku**.

The image is a screenshot of the LinkedIn website's registration page. At the top, there's a navigation bar with the LinkedIn logo and a search bar. Below this, the main heading reads "Connect, share ideas, and discover opportunities." To the left, there's a grid of six diverse people's faces. To the right, the text "Get started – it's free." is followed by "Registration takes less than 2 minutes." Below this, there are input fields for "First name", "Last name", "Email address", and "Password (6 or more characters)". A "Sign in" button is also present. At the bottom of the registration section, there's a "Join now" button. Below the registration section, there's a "Find a colleague" section with input fields for "First name" and "Last name", and a "Search" button. At the very bottom, there's a link to the "LinkedIn member directory" and a "Browse members by country" link.

Reģistrētiem lietotājiem **LinkedIn** nodrošina iespēju dibināt un uzturēt lietišķus kontaktus.

LinkedIn piedāvātās iespējas

Sociālajā tīklā ir pieejams **Kontaktu saraksts**, ko lietotāji var izmantot dažādiem mērķiem:

- dibināt jaunus kontaktus, paplašinot komunikācijas iespējas;
- meklēt uzņēmumus, cilvēkus un grupas atbilstoši savām interesēm;
- publicēt savu CV un meklēt darbu;
- ieteikt kādu darba devējam, kā arī pašam tikt ieteiktam;
- publicēt paziņojumus par vakancēm;
- veidot interešu grupas un tās ietvaros organizēt diskusijas.

Sociālajā tīklā LinkedIn ir pieejamas daudzas citas **progresīvas iespējas**:

- nodrošināta integrācija ar lielākajām blogošanas platformām Typepad un Wordpress, kas veicinas kvalitatīva satura rašanos un atlasī;
- integrācija ar Amazon.com dod iespēju pie sava profila pievienot lasīto grāmatu sarakstu un iepazīties ar domubiedru, partneru vai kolēģu ieteikumiem, kā arī citiem nosūtīt savus ieteikumus;
- integrācija ar Slideshare.net, kas ir lielākais prezentāciju resurss tiešsaistē, dod iespēju pievienot savam profilam prezentācijas;
- nodrošināta integrācija ar Google Documents, kā arī ar tādiem servisiem, kā myTravel, Huddle, Company Buzz, Box.net;

- pieejama arī satura integrācija ar atsevišķiem nozīmīgiem satura avotiem, kā NY Times biznesa sadaļu un BusinessWeek Business Exchange.

YouRock - <http://yourock.jobs>

YouRock ir bezmaksas, daudzvalodu, nodarbinātības tīklošanās rīks, kas paredzēts tieši jauniešiem.

YouRock tika izveidots 2013. gadā, lai atbalstītu jauniešu nodarbinātību.

YouRock vietnē aicināti reģistrēties **jaunieši vecumā līdz 25 gadiem**. Tajā jauniešiem tiek dota iespēja parādīt, ka viņiem ir dažādas darba iemaņas, kas bieži vien ir “apslēptas” ikdienas darbībās, un nosaukt šīs prasmes darba devēju valodā. **YouRock** vietnē jauniešiem ir iespēja izveidot pilnvērtīgus, dinamiskus **profilus**, kas darba devējiem dod ieskatu viņu prasmēs.

Profilu daudzās valodās

- Lietotāju profilus var parādīt jebkurā no **17 vietnes valodām**, piemēram, angļu, franču, vācu, spāņu, itāļu, grieķu, ungāru, poļu, holandiešu, rumāņu, bulgāru, lietuviešu, serbu, horvātu, krievu un latviešu valodā.
- Tas nodrošina pārrobežu nodarbinātību un iespēju identificēt lietotājus, kam piemīt prasmes, ko var izmantot starptautiskā līmenī.

YouRock palīdz jauniešiem:

- identificēt viņu profesionālā darba iemaņas;
- veidot dinamisku profilu, atspoguļojot savas galvenās prasmju grupas;
- tiešsaistē izveidot portfolio, parādot savas prasmes.

Tas palīdz darba devējiem:

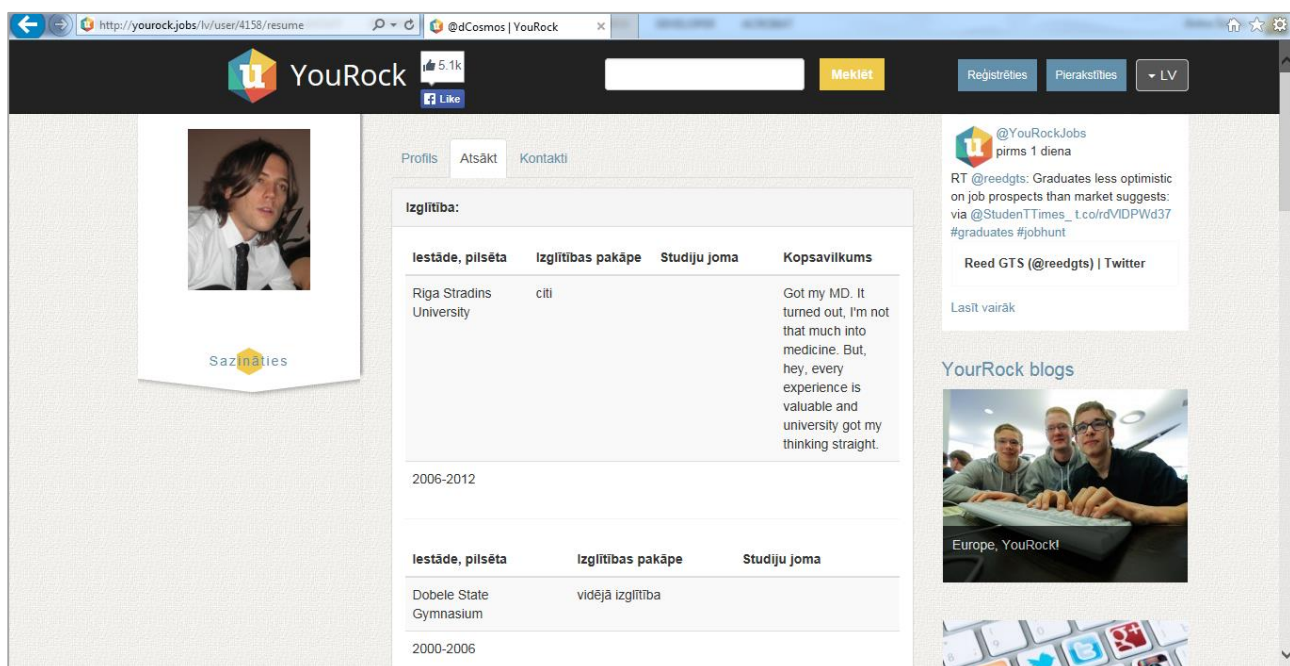
- Identificēt aktīvus jaunus darbiniekus ar īpašām prasmēm;
- Ieraudzīt kandidātus starptautiskā līmenī, lietojot jebkuru no sistēmas valodām.

YouRock lietotāja profils

Profils atspoguļo lietotāju prasmes "**dimanta formā**", kā lielāko segmentu parādot visattīstītākās prasmes.

- Uzklikšķinot uz katra no segmentiem, visas atbilstošās prasmes parādās zemāk "burbuļu veidā".
- CV jaunieši var atspoguļot informāciju par nodarbinātību, izglītību, kvalifikāciju, īpašas IKT un valodu prasmes.

- **Portfolio** ievietotās saites uz tiešsaistes saturu var sniegt papildu pierādījumus par lietotāju prasmēm.
- Lietotājs var lūgt citiem (kolēģiem, draugiem, komandas biedriem u.tml.) sniegt **apliecinājumu** par viņa prasmēm. Apliecinājumi, ko lietotājs saņem par jebkuru no prasmēm, tiek parādīti zem Portfolio.

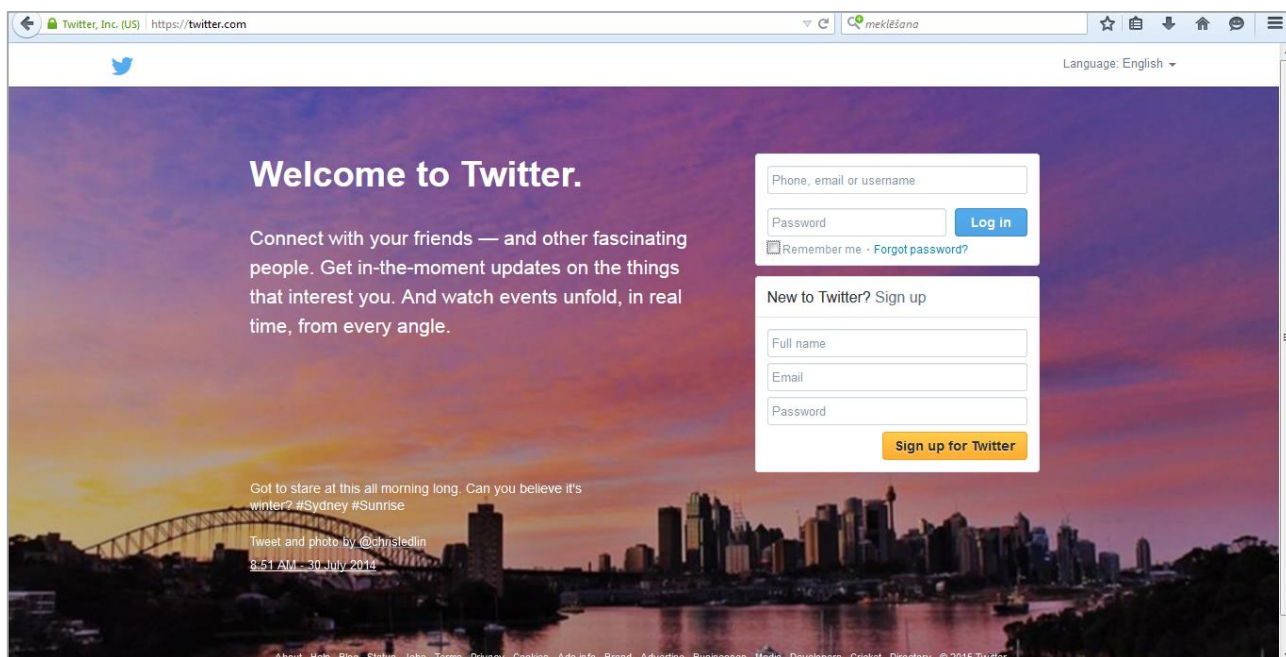
Meklēšanas iespējas darba devējiem

Lai meklētu potenciālos darbiniekus un apskatītu lietotāju profilus, darba devējiem nav nepieciešams reģistrēties.

- Meklēšanā var izmantot atslēgas vārdus vai arī klikšķināt uz meklēšanas pogas.
- Darba devēji var meklēt lietotājus pēc pilsētas, valsts, viņu prasmēm.
- Rezultāti tiek sarindoti pēc atbilstības meklēšanas kritērijiem.

Twitter.com - <https://twitter.com>

Twitter ir virtuālas saziņas un mikroblogošanas tiešsaistes sociālā tīkla tīmekļa vietne, kurā cilvēki var sūtīt un lasīt savas un citu rakstītas īsas ziņas (līdz 140 simboliem), kuras sauc par tvītiem ⁶.

Twitter ir izveidots 2006. gadā Sanfrancisko, tā autors - amerikāņu programmatūru izstrādes speciālists Džeks Dorsijs.

2015. gada aprīlī apkopotā statistika liecina, ka Twitter atbalsta **33 pasaules valodas**, mēnesī tiek reģistrēti **288 miljoni aktīvu lietotāju**, ik dienu tiek **nosūtīts 500 miljoni ziņu**.

⁶ <http://lv.wikipedia.org/wiki/Twitter>

Pakalpojums Twitter palīdz lietotājiem veidot un koplietot idejas un informāciju. Twitter ir labs veids, kā komunicēt ar cilvēkiem, pastāstīt par sevi, atklāt citiem to, kas notiek. Twitter var izmantot gan datorā, gan mobilajās ierīcēs.

Pēdējā laikā palielinās **Twitter kā mārketinga instrumenta nozīme**, lai informētu, iepazīstinātu ar jaunumiem.

[Twitter.com vietnē](#) pieejama plašāka informācija par lietošanas pamatnosacījumiem, privātuma politiku, paroles lietošanu, pakalpojuma saturu, lietotāju tiesībām, autortiesībām.

Ziņojumu nosūtīšana

Izmantojot **Tiešo ziņojumu** (*direct message*) Twitter ziņas var adresēt konkrētam lietotājam, tās var būt publiskas, tad ziņojuma sākumā izmanto **norādi** @lietotajvards. Jā vēlas citus iepazīstināt ar interesantākajām draugu rakstītajām ziņām, t.i., tās **izziņot atkārtoti**, lieto (*retweet*).

Twitter ziņojumos var iekļaut saites uz citām interneta lapām, fotogrāfijām, video vai citiem interneta resursiem.

Saviem ziņojumiem lietotājam ir iespēja pievienot arī **tendenci** (*trend*) - #tendence. Ja pietiekoši daudz lietotāju lieto vienu tendenci, tas nokļūst TOP 10.

Drošības pasākumi Twitter

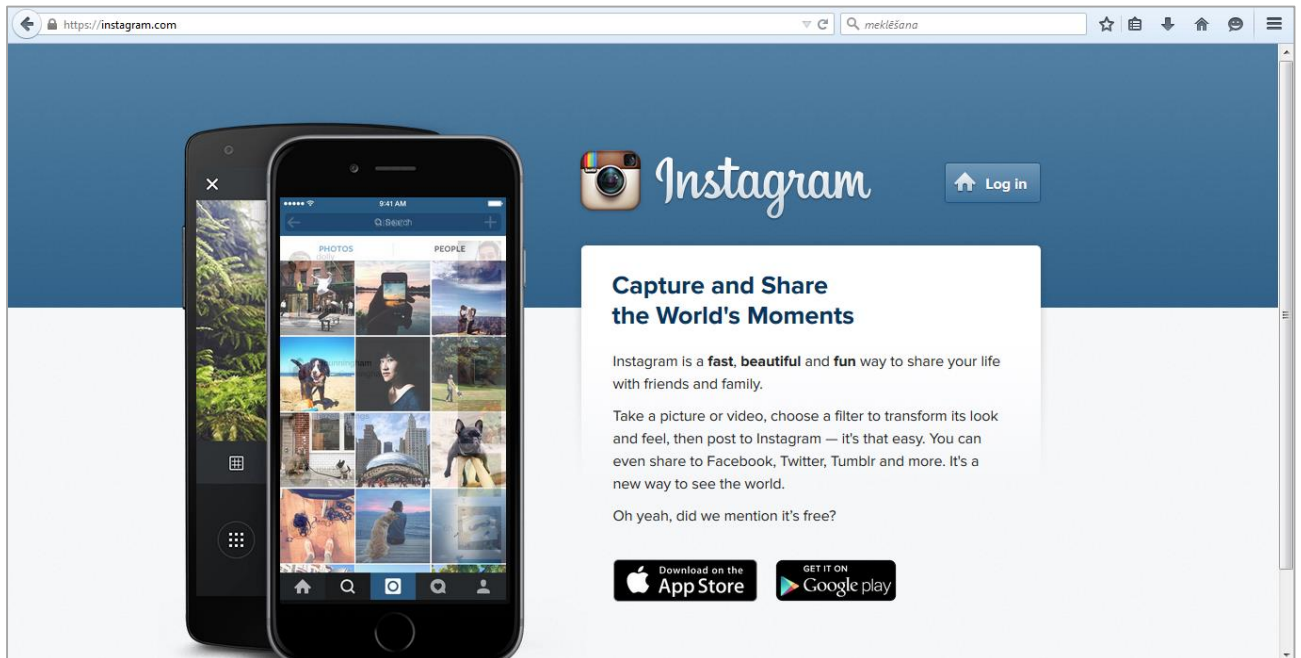
Drošības uzstādījumi pieejami: **Profile** (*Profils*) / **Settings** (*Iestatījumi*):

- Iespējams izvēlēties vai nu **padarīt profilu publisku** (tad jūsu ierakstus varēs lasīt arī tie, kuriem nav sava Twitter profila) vai **slēgtu**, kad jums ir iespēja apstiprināt vai noraidīt pieteikumus **jums sekot** no citiem Twitter lietotājiem;
- Twitter dod iespēju izvēlēties, vai piekrītat, ka jūs var sameklēt arī pēc jūsu e-pasta adreses, kuru būsi norādījis, reģistrējoties Twitter;
- Ir izvēles iespēja pie katra jūsu ieraksta norādīt vai nenorādīt savu atrašanās vietu;
- Pastāv visnotaļ ierobežota iespēja izveidot plašu profilu ar biogrāfijas datiem par sevi (vārds, atrašanās vieta, mājas lapa/blogs un neliels apraksts).

Lietojot Twitter jāņem vērā to, ka jūsu **ierakstus sekotāji var pārpublicēt jeb retvīt**, tādējādi padarot tos redzamus arī saviem sekotājiem, kas bez jūsu piekrišanas un ziņas ievērojami paplašina jūsu ierakstu lasītāju loku, tādēļ rūpīgi pārdomājiet to, ko publicējat.

Instagram - <https://instagram.com>

Instagram ir bezmaksas fotoattēlu koplietošanas programma, kas ļauj lietotājiem fotografēt, izmantot digitālo filtru un pēc tam koplietot uzņemtos attēlus, izmantojot dažādus sociālos tīklus, ieskaitot pašu Instagram.

Instagram popularitāte pasaulē palielinās ar katru dienu. [Interneta vietnē](#) pieejamie dati liecina, ka 2015. gada aprīlī Instagram ik nedēļu ir 300 miljoni aktīvu lietotāju, savukārt dienā Instagram lieto ap 75 miljoniem cilvēku visā pasaulē.

Instagram ir pieejams gan datoru lietotājiem, gan viedtālrunu īpašniekiem, jo ir izveidotas arī Instagram mobilās aplikācijas. Mobilā aplikācija ir pieejama gan Android, gan Iphone viedtālrunu lietotājiem. Savienojot Instagram profilu ar sociālo tīklu profiliem (Facebook, Twitter), fotogrāfijas tūlītēji tiek publicētas arī tur.

Instagram lietošanas noteikumi

Tāpat kā citās sociālajās vietnēs, arī Instagram ir savi lietošanas noteikumi.

Instagram lietošanas noteikumi pilnībā pieejami mājas lapā <https://instagram.com>.

Daži no tiem:

- Pakalpojuma lietotājam jābūt vismaz 13 gadus vecam.
- Lietotājs ir pilnībā atbildīgs par savas paroles turēšanu slepenībā un drošībā.
- Lietotājs ir atbildīgs par jebkuru darbību, kas notiek, izmantojot viņa kontu.
- Lietotājs nedrīkst celt neslavu, vajāt un iebiedēt, draudēt vai ļaunprātīgi izmanto citus cilvēkus un organizācijas.
- Izmantojot pakalpojumu, nedrīkst publicēt privātu vai konfidenciālu informāciju.

Lietotāja konta iestatījumi Instagram

Pievērsiet uzmanību faktam, ka visas publicētās bildes sākotnēji noklusējuma režīmā ir redzamas pilnīgi visiem Instagram lietotājiem, arī tiem, kas nav reģistrēti aplikācijas lietotāji.

Lai varētu kontrolēt, kas redzēs jūsu bildes, ir jāuzstāda **privāts Instagram konts**, jo tad fotogrāfijas redzēs tikai apstiprinātie lietotāji.

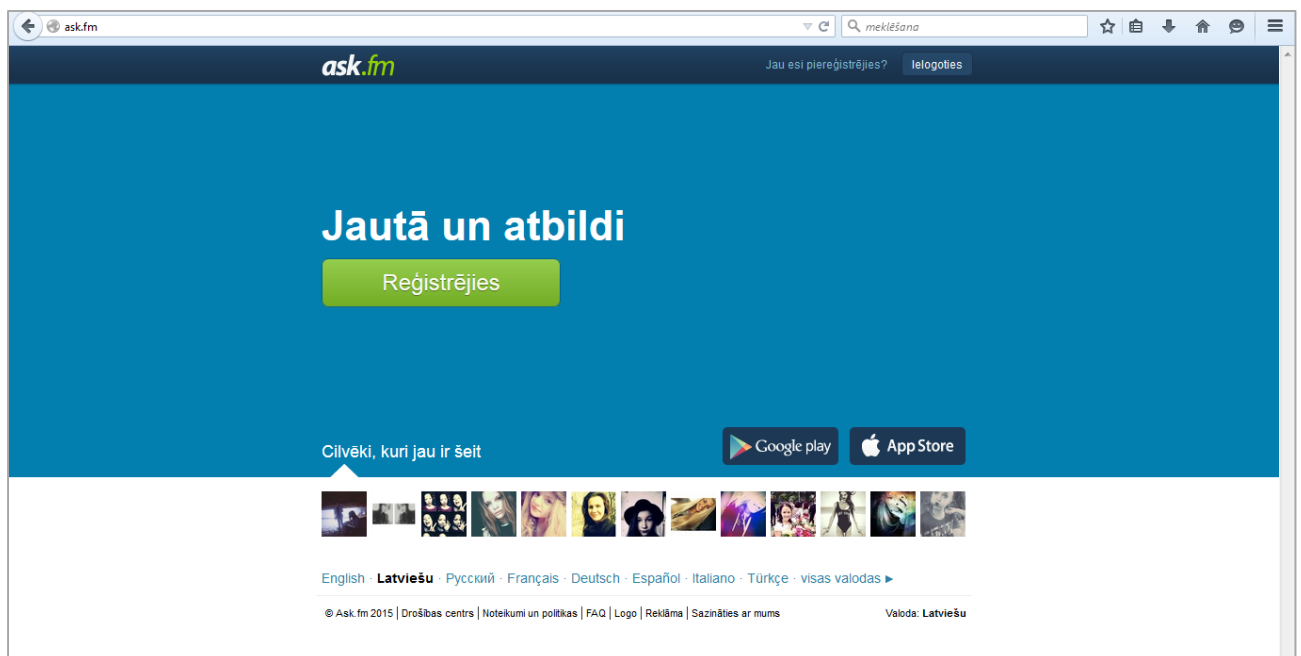
Lai veiktu šos iestatījumus:

- Jāatver savs profils;
- jāizvēlas **Posts are private** (*Ziņojumi ir privāti*) un jāieslēdz **to (ON)**;
- jānospiež uz izvēlnes **Edit your profile** (*Rediģēt profilu*);
- Tiklīdz kāds vēlēties sekot jūsu profilam, saņemsiet **Follow request** (*Sekošanas ielūgumu*) un varēsiet izvēlēties, vai ļaut personai redzēt publicētās bildes.

Ask.fm - ask.fm

Ask.fm ir tiešsaistes sociālais tīkls, kurā cilvēkiem ir iespēja viens otram sūtīt jautājumus un uz tiem atbildēt.

2015. gada aprīlī ask.fm ir pieejams jau **49 valodās**, tajā ir reģistrējušies **150 miljoni lietotāju**, publicētas **25 miljardi atbilžu**.

Uzdodot jautājumu, lietotājam ir iespēja izvēlēties, vai jautāt anonīmi vai arī atkārt savu vārdu. Pastāv iespēja izvēlēties saņemt vai nesaņemt anonīmus jautājumus.

Visi jautājumi tiek saņemti lietotāja profila iesūtnē, taču netiek publicēti profila lapā, iekams pats lietotājs uz tiem nav atbildējis. Ja uz jautājumu ir sniegta atbilde, tas kopā ar atbildi parādās **lietotāja profilā**.

Ask.fm lietotāja profils

Ask.fm publicētajos **noteikumos** teikts, ka lietotāja kontu var veidot ikviens, kas sasniedzis 13 gadu vecumu. Jebkuram lietotājam ir jāievēro [lietošanas noteikumi](#).

Lai **reģistrētos Ask.fm**, ir jāievada lietotājvārds un parole, pilns vārds, e-pasta adrese un dzimšanas datums. Ask.fm kontu ir iespēja sasaistīt ar citiem sociālo tīklu kontiem, piemēram, Facebook, Twitter vai Vk.com.

Ask.fm drošības iestatījumus lietotājs var mainīt. Piemēram, iespējamas izdarīt tā, ka netiek saņemti anonīmi jautājumi.

Ask.fm lapā lietotājam ir pieejama izsmejoša informācija saistībā ar vietnes lietošanu.

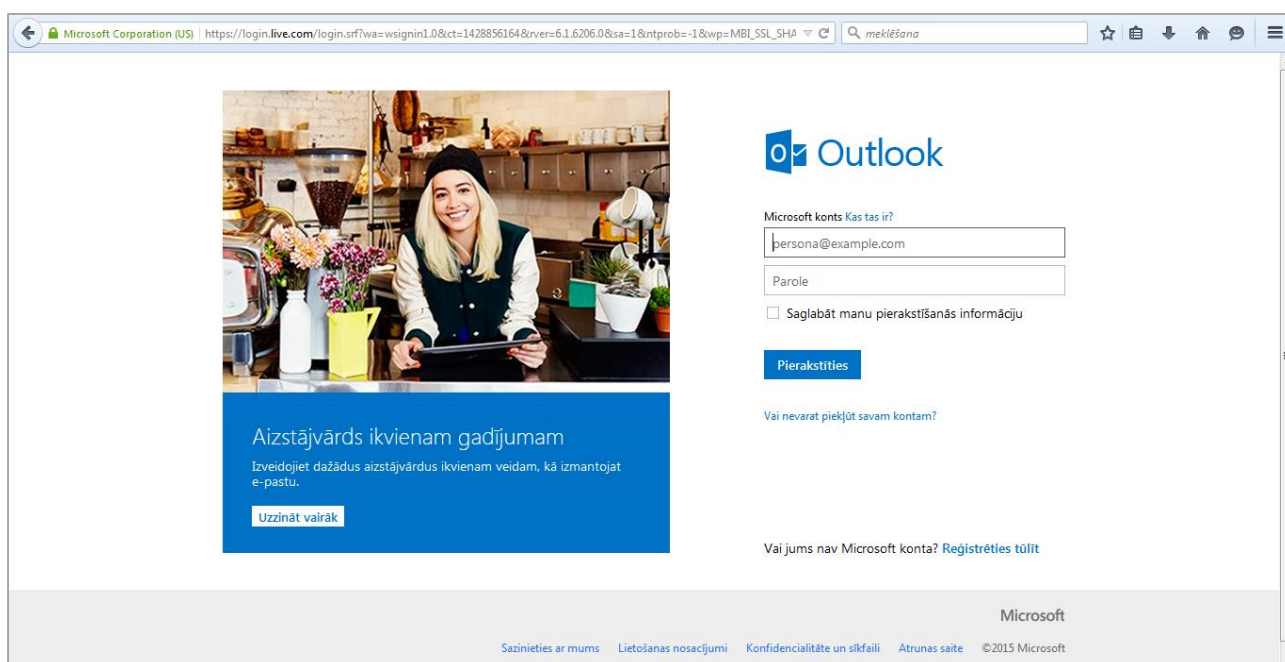
Piemēram, sadaļā, [kā Ask.fm darbojas](#), var uzzināt par to, kā izveidot profilu, atbildēt uz jautājumiem, par iespēju meklēt draugus u.c.

[Lietošanas pamācībā](#) ietvertas **tēmas** gan par to, kā izslēgt anonīmos jautājumus, kā kontrolēt publisko redzamību vietnē, kā bloķēt nevēlamus lietotājus, kā rīkoties, saņemot aizskarošus jautājumus, kā ziņot par nepiedienīgiem profiliem, kā ziņot par nepieņemamiem publicējumiem un kā izņemt viltus profilu.

Sociālā saziņa pakalpojumā Outlook.com - www.outlook.com

Apmeklējot Microsoft interneta vietni, ievadot adreses: www.outlook.com, www.hotmail.com vai arī www.live.com un tajā reģistrējoties (iegūstot Microsoft kontu), lietotājam ir iespēja izmantot dažādu pakalpojumu klāstu:

- e-pastu (pakalpojums **Outlook**);
- iespēju tērztēt un pievienot savam kontam kontaktpersonas no populārākajiem sociālajiem tīkliem, pārvaldīt savu Facebook un Twitter saturu;
- tiešsaistē glabāt (pakalpojums **OneDrive**) un kopīgot ar citiem lietotājiem dokumentus, foto un video failus;
- tiešsaistē izmantot MS Office programmu jaunākās versijas (MS Word, MS Excel, MS PowerPoint, MS OneNote);
- izmantot kalendāru.

Pēc **reģistrācijas** var sākt izmantot pakalpojumus.

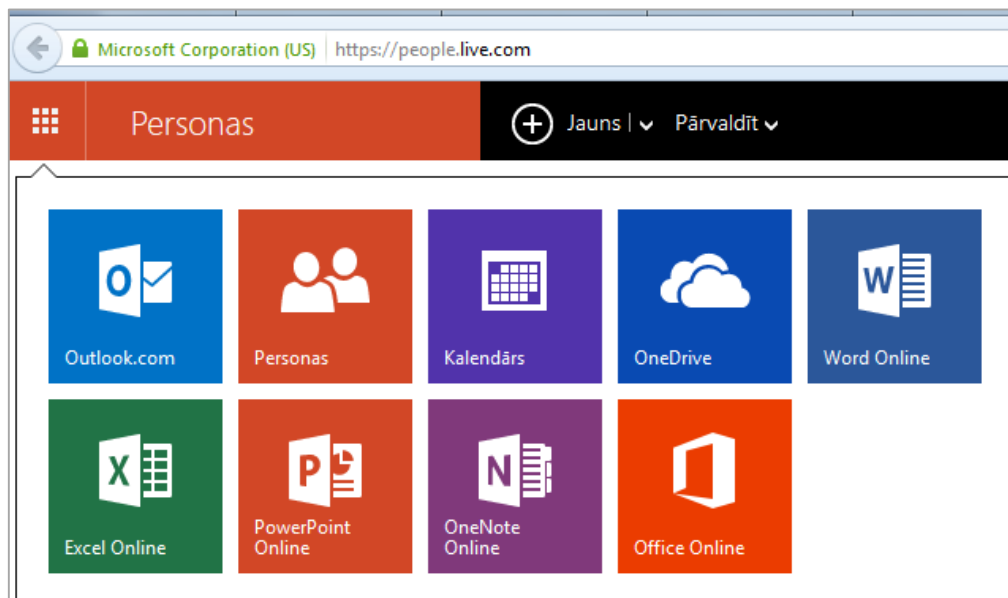
Kontaktpersonu pievienošana no citiem tīkliem

Pievienojot kontaktpersonas no citiem tīkliem, piemēram, Facebook, Twitter, Google, LinkedIn, tiks iegūta iespēja sekot tajos notiekošajām izmaiņām. Ja citos tīklos notiks izmaiņas informācijā, piemēram, veikti adreses atjauninājumi, tie automātiski tiks atjaunināti pakalpojumā **Outlook**.

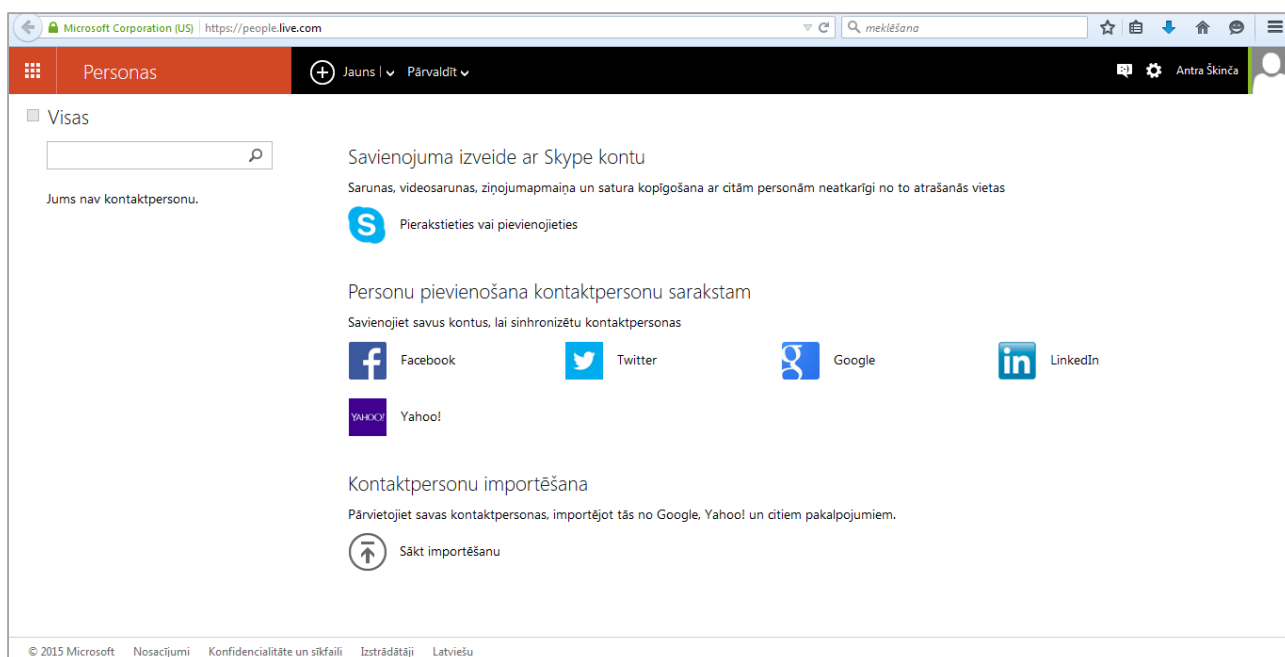
Iesūtnes augšdaļā jānoklikšķina uz bultiņas blakus vienumam **Outlook**.

Pēc tam jāklikšķina uz **Personas**.

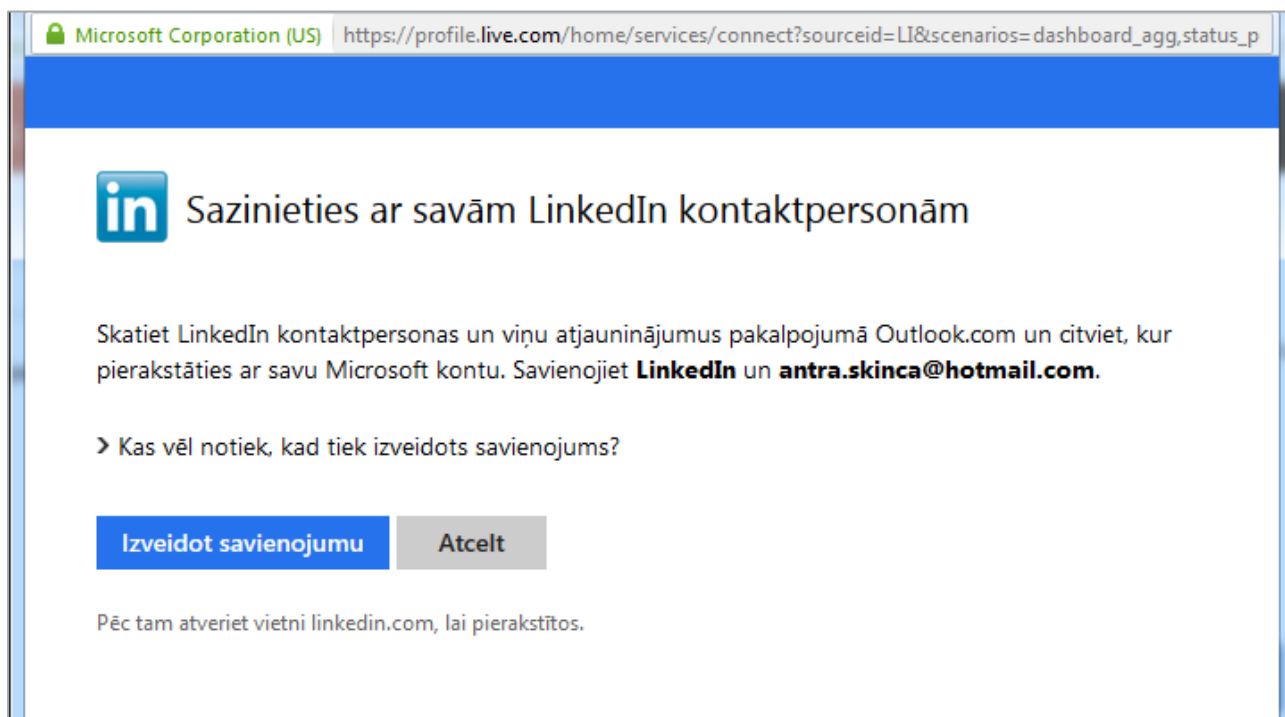

Ja gadījumā nav redzams pieejamo tīklu saraksts (piemēram, LinkedIn, Twitter un Facebook), noklikšķina uz **Pārvaldīt** un pēc tam uz **Pievienot personas**.

Noklikšķina uz tīkla, kuru vēlas pievienot, piemēram, LinkedIn, un pēc tam izpilda ekrānā redzamos norādījumus.

Papildus informācija:

- Var izvēlēties, vai citi var atrast jūsu publisko Facebook vai Twitter kontu pēc e-pasta adreses un/vai tālruņa numura.
- Ir iespēja uzzināt vairāk par sava [Facebook konta](#) un [Twitter konta](#) pārvaldīšanu pakalpojumā Outlook.com.
- [Papildinformācija par kontaktpersonu saraksta pārvaldīšanu](#), tostarp par kontaktpersonu pievienošanu grupām vai dzēšanu no tām.
- Ja redzat, ka kāds no jūsu **Skype draugiem** ir tiešsaistē, varat draugam ātri nosūtīt tūlītējo ziņojumu tieši no iesūtnes. Šim nolūkam jānoklikšķina uz tērzesšanas ikonas augšējā labajā stūrī un jātlasa tūlītējās ziņojumapmaiņas kontaktpersonu lodziņā **Sākt jaunu sarunu**.

KOPSAVILKUMS - DIGITĀLĀS IDENTITĀTES PĀRVALDĪBA UN PRIVĀTUMS SOCIĀLAJOS TĪKLOS

Kā jau iepriekš minēts, **sociālie tīkli** ir dažādas interneta vietnes ar mērķi nodrošināt komunikāciju starp cilvēkiem par tiem aktuālām tēmām.

Mūsdienās pastāv daudz dažādi sociālie rīki dažādām mērķauditorijām un interešu grupām. Lai tajos nodrošinātu savu datu un informācijas drošību, ieteicams uzmanīgi iepazīties ar **sociālā rīka drošības uzstādījumiem**.

Pirms veidot profilu kādā sociālajā tīklā, pacientieties atbildēt uz šādiem jautājumiem:

- Kādam nolūkam es veidoju profilu?
- Kādu informāciju es vēlos publicēt par sevi?
- Kas varēs izlasīt šo informāciju?
- Cik labi es pazīstu cilvēkus, kuri lasīs šo informāciju?
- Vai šo informāciju varēs izlasīt tikai sociālajā tīklā reģistrēti cilvēki?

Atcerieties, ka internetā jūs neesat neredzams, neatkarīgi no tā, cik ļoti ierobežojat piekļuvi savam profilam, tādēļ rūpīgi jāpārdomā, kādu informāciju, cik lielā apjomā publicēt.

Moderno tehnoloģiju laikmets internetā mums devis iespēju gan vērot notikumus no malas, gan pašiem iesaistīties informatīvās telpas veidošanā - ar saviem vēstījumiem, fotogrāfijām un videomateriāliem.

Virtuālā identitāte ir tas, kā mēs izskatāmies un prezentējam sevi interneta vidē. Salīdzinot ar reālo dzīvi, virtuālā telpa mums dod lielāku brīvību identitātes veidošanā.

Veidojot savu **tiešsaistes identitāti**, mums katram ir iespēja kļūt par interneta "slavenību". Jaunās tehnoloģijas sniedz iespējas radoši izpausties, tomēr to izmantošana var arī radīt neērtas situācijas un emocionālus pārdzīvojumus.

Ne tikai bērni un jaunieši, bet arī pieaugušie nereti internetā publicē informāciju, fotogrāfijas un video, ko labāk būtu bijis paturēt pie sevis.

Bieži vien mēs piemirstam, ka tiklīdz mēs publicējam fotogrāfijas internetā, tās var kļūt pieejamas ikvienam, un, iespējams, būs pieejamas internetā arī pēc gada, pieciem vai desmit gadiem. Šodien publicētās fotogrāfijas no vakardienas jautrās ballītes pēc vairākiem gadiem var ietekmēt potenciālā darba devēja lēmumu attiecībā uz darbinieka pieņemšanu darbā.

ASV veiktā pētījuma dati liecina, ka:

- 45% darba devēju pārbauda sociālajos tīklos pieejamo informāciju par potenciālo darbinieku;

- 35% darba devēju par potenciālajiem darbiniekiem internetā ir atraduši tādu informāciju, kuras dēļ kandidāts netika pieņemts darbā.

Internets mūsu dzīvē ieņem aizvien nozīmīgāku lomu. Tas paver mums lielisku iespēju iegūt nepieciešamo informāciju dažu sekunžu laikā, sazināties ar cilvēkiem visā pasaulē un radoši izpausties. Tomēr ir būtiski, ka moderno tehnoloģiju iespējas izmantojam apdomīgi un rūpējamies par to, lai mūsu darbības internetā mums un citiem nerada nepatīkamas vai nevēlamas sekas.

PALĪGMATERIĀLI UN AVOTI

- Ask.fm lietošana http://www.drossinternets.lv/upload/materiali/ask_fm_informacija.pdf;
- Digitālā identitāte sociālajos tīklos un lietotāju veidots saturs: <http://www.youtube.com/watch?v=0s23yJWk0FE>;
- Ieteikumi par Sociālo rīku drošības uzstādījumiem: <http://skapis.eu/jauniesi/palidziba/drosiba-interneta/>;
- Informācija par sociālo rīku lietotājiem Latvijā <http://www.webradar.lv/socialo-mediju-statistika/>;
- Informācija par sociālo rīku Twitter <http://celvedis.wordpress.com/2009/10/29/kas-ir-twitter/>;
- Instagram mājas lapa <https://instagram.com/>;
- Kas ir Instagram? <http://www.drossinternets.lv/upload/instagram.pdf>
- Latvijas Fizisko personas datu aizsardzības likums <http://likumi.lv/doc.php?id=4042>;
- Outlook.com padomi <http://windows.microsoft.com/lv-lv/windows/outlook/connected-people>
- Padomi informācijas neizplatīšanai internetā: <http://www.youtube.com/watch?v=ldyamyZc8Ak&feature=youtu.be&t=1m30s> ;
- Rokasgrāmata skolotājiem "Drošība internetā " www.drossinternets.lv;
- Sociālie mediji tavam uzņēmumam <http://jic.lv/socialie-mediji-tavam-biznesam/> ;
- Sociālie tīkli <http://www.drossinternets.lv/page/89>;
- Valodas lietojums internetā un digitālā identitāte: http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=CPHSgCSYNBY#at=78;
- Tava identitāte internetā - psiholoģiskie aspekti un problēmas: <http://www.youtube.com/watch?v=rMY9Wy1qoOE>.
- Projekta Trans-eFacilitator ietvaros izstrādātie materiāli.